ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ • ОБЛАСТ РУСЕ
7150 Две могили, бул.”България”84, тел./факс 08141/2254, e-mail: dvemogili@mbox.digsys.bg

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА /2015 – 2020 г./

Приета с Решение № 276, по Протокол № 13/15.07.2016 г.
на Общински съвет-Две могили
Община Две могили

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение
II. Стратегическото планиранекато подход
III. Анализ на компонентите на околната среда
3.1. Природо-географски, климатични и териториално-административни характеристики
3.1.1. Географско положение
3.1.2. Въздух
3.1.3. Води
3.1.4. Отпадъци
3.1.5. Почви и нарушени терени
IV. Защитени територии и биоразнообразие
4.1. Гори
4.2. Защитени видове растения и животни, видове обект на ловен туризъм
4.3. Билки с търговско значение, находища, използване
4.4. Защитени територии
4.5. Шум
4.6. Зелени площи
4.7. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения
V. Управленски
VI. Демографска характеристика
VII. Анализ на РЗИ – Русе за данните от профилактичните прегледи на деца и ученици от 1 до 18 години от Русенска област
VIII. SWOT анализ
8.1. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
IX. Визия на околната среда на Община Две могили
X. Стратегически цели и План за действие
10.1. Генерална стратегическа цел
10.2. Специфични стратегически цели и приоритети
10.3. План за действие на ОПООС 2015-2020 г.
XI. Организация за изпълнение на програмата
XII. Мониторинг, контрол и последваща оценка

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за опазване на околната среда е разработена съгласно изискванията на националното законодателство и чл. 79 от Закона за опазване на околната среда и се явява основен документ за реализиране на Националната екологична политика на местно ниво.

В условията на преход към пазарна икономика и постоянен бюджетен дефицит, българските общини често са принудени да вземат решения „в движение", импулсивно, без те да осигуряват траен ефект за обществото. Постепенно местната власт осъзнава необходимостта от планирани целенасочени действия за решаване на приоритетните проблеми в различните области на обществения живот. Оскъдните ресурси и постоянно нарастващите потребности на населението изискват балансиран подход за решаване на икономическите, социалните и екологичните проблеми.

За начало в създаването на Общински програми за опазване на околната среда се счита Първата конференция на министрите на околната среда в Добрич през 1991 г., на която е взето решение да се създаде Обща програма за опазване на околната среда за страните в Европа, която да служи като рамка за по-добра координация на усилията за възстановяване и опазване на околната среда на национално и международно ниво.

Концепцията за устойчивото развитие, приета на Конференцията на ООН за околна среда и развитие, в Рио де Жанейро през 1992 г., формулира новите принципи за организиране на дейностите в обществото. Приетият план за действие на ООН „Дневен ред 21", отрежда много важна роля на местните власти в процеса на вземане на решения за околната среда – те са най-близо до хората, най-близо до проблемите и в много случаи най-близо до решенията. За да бъде повишено качеството на тези решения и тяхното изпълнение, от особена важност е участието на пряко засегнатите групи от населението при вземането на решения в областта на околната среда.

И двата процеса са насочени към изготвянето на програми по опазване на околната среда, като се интегрират икономическите и социалните цели за планиране на дейности в областта на околната среда.

Приетата „Програма за опазване на околната среда за страните от Централна и Източна Европа", на втората конференция на министрите на околната среда в региона на Европейската икономическа комисия при ООН /ЕИК/, Люцерн 1993 г., е разработена въз основа на световния опит в решаване на екологични проблеми, натрупан за повече от 25 години. Тя има за цел да подпомогне сътрудничеството между различните държави от Източна и Западна Европа в тази насока, както и да привлече всички заинтересовани страни и институции при вземане на решения.

Структурата на тази програма служи за основа при разработването на Националните програми за екологични действия. Националните програми по опазване на околната среда в зависимост от Националната екологична политика и приоритети в дадена страна поставят цели и задачи за определен период от време, които са насочени към мотивация, организиране на конкретни действия, определяне източниците на финансиране и др., което води до едно дългосрочно планиране.

В резултат на приетата „Програма за опазване на околната среда за страните от Централна и Източна Европа" и Националните програми по опазване на околната среда се създават условия за насърчаване на местните власти да разработят в тясно

сътрудничество с гражданите „Местни програми за опазване на околната среда" за своята община.

Конвенцията за достъп до информация и участие на обществеността при вземането на управленски решения, приета на четвъртата среща на министрите на околната среда, в региона на ЕИК, през юни 1998 г. в Орхус, Дания, си поставя за цел да допринесе за защита правото на всеки човек от сегашните и бъдещите поколения да живее в околна среда, благоприятна за неговото здраве и благосъстояние, като гарантира правото на достъп до информация, участие на обществеността при вземането на решения и достъп до правосъдие по екологични въпроси.

Тези световни тенденции намират отражение и в българското законодателство.

В Закона за опазване на околната среда, в чл. 79 е посочено, че общинските органи съставят свои програми за опазване на околната среда.

Принципно право за приемане на стратегии, прогнози, програми и планове по въпроси от местно значение, включително опазване на околната среда е дадено на Общинските съвети с чл. 21, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Какво всъщност се разбира под понятието „програма"?

Определенията дадени в справочната литература описват програмата като изложение на основните цели и задачи на дадена организация в определена област. В много случаи понятието „програма" се отъждествява с план за работа, план за действие. В този смисъл, Общинските програми за опазване на околната среда, би могло да се дефинират като целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за определен период от време. Те могат да се считат за един инструмент за постигане на подобрения в областта на околната среда.

Съвременните модели на разработване на програми следват стъпките на стратегическото планиране. Най-общо казано, този подход дава отговор на три главни въпроса:

Къде сме сега? /анализ на средата/

- Какво искаме да постигнем? /определяне на цели и приоритети/
- Как да го направим? /алтернативи, план за действие, отчетност, контрол/

Програма, разработена по метода на стратегическото планиране, формира адекватна екологична политика на дадена община. Тя отчита влиянието на икономическите и социални интереси в обществото и създава условия за устойчиво развитие на общността като цяло.

Такова е и основното предназначение на една Общинска програма за опазване на околната среда – **да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в общината или запазване на доброто състояние на околната среда.**

Като подцели могат да бъдат посочени:

- Идентифициране на приоритетните екологични цели и обединяване на усилията на различните заинтересовани страни за тяхното постигане.
- Формулиране на основните принципи на управление на околната среда на местно ниво.
- Определяне на ролите и отговорностите на всички заинтересовани от решаването на екологичните проблеми страни.

- Формиране на адекватна екологична политика на общината.
- Най-ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси.
- Ангажиране на местната общественост при вземането на решения за околната среда и в последствие при изпълнението им.

Още много цели на общинските екологични програми могат да бъдат формулирани, ако се отчита спецификата на всяка община. Основното обаче е да променим начина си на мислене, за да променим и начина си на живот. Да търсим партньорство и консенсус при вземането на решения. Да обединим усилията си за опазване на околната среда сега. Да осъзнаем отговорността си пред бъдещите поколения. И както се казва в основния принцип на екологичното движение – „Да мислим глобално! Да действаме локално!"

СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ КАТО ПОДХОД

Стратегическото планиране:

- се фокусира върху въпросите, възможностите и проблемите, които са от критично значение за една община. То дава възможност на ръководителите да погледнат отвъд ежедневните си проблеми. Една от най-привлекателните му страни е в това, че ни помага да разграничим наистина важните решения от тези с временно въздействие;
- е този елемент от работата на ръководството и от функциите на дадена организация, чрез който се предизвиква промяната, вместо просто да се реагира на вече настъпила промяна;
- същността е в системното установяване на възможностите и заплахите, които комбинирани с други добре подбрани данни, дават основата на правилните решения на организацията, чрез които тя може да оползотвори възможностите и предотврати заплахите. Да планираме, означава да проектираме едно желано бъдеще и да идентифицираме начините, по които да го превърнем в реалност;
- процесът изисква системни усилия от страна на организацията, чрез които тя може да посрещне неизбежните промени и до предвиди бъдещето си. Значението на този процес е в това, че той дава възможност на организацията сама да оформя бъдещето си вместо просто да се подготвя за него.

АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ПРИРОДО – ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ И ТЕРИТОРИАЛНО – АДМИНИСТРАТИВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Географско положение

Община Две могили е разположена в източната част на Дунавската хълмиста равнина върху площ от 345 кв. км. Заема 13,1 % от територията на Русенска област и 0,3% от тази на цялата страна. Територията й се състои от землищните граници на 12 населени места: селата Баниска, Батишница, Бъзовец, Каран Върбовка, Кацелово, Могилино, Острица, Помен, Пепелина, Широково и Чилнов. Неин административен център е град Две могили. Той се намира на 32 км на юг от град Русе. Разположен е от

двете страни на ж.п. линията Русе - Горна Оряховица. Община Две могили граничи с общините Иваново, Борово, Опака, Попово и Бяла.

Община Две могили заема територията на обширно заравнено льосово плато, характеризиращо се предимно с равнинен релеф, на места прорязан от дълбоки къси долове. Геоложкият строеж е изграден от два вида строителни почви – аптски варовици и комплекс от льосовидни отложения. Намира се в земетръсен район. Горният почвен слой, който е обработваема почва, е предимно чернозем. Под влияние на ерозивните процеси са разпространени тъмносиви и сиви горски почви, а по поречията на реките има алувиално-ливадни почви.

Община Две могили попада в областта на умереноконтинентален климат и според климатичното райониране в България тук има най-добре изразена континенталност на климата: горещо лято, студена зима, големи годишни амплитуди на температурата, подчертан летен максимум на валежите. Средната годишна температура е +12°C. Всеобщото настъпило затопляне на климата дава своето отражение и в община Две могили. Преобладаващите ветрове с почти еднакъв дял са североизточните и югозападните.

Цялата територия на общината е дълбоко дренирана. Водата под повърхността на терена е на дълбочина 25 м. Това са води в малки количества с временен характер. Подземни води няма. Градът е водоснабден през 1952 г., с което се решава проблема с водата.

Преобладаваща растителност на територията на общината са широколистни дървета – тополи, акация, клен, дъб, габър, бряст, липа, леска, бреза и др. Горите са били култивирани. След демократичните промени и реформите в селското стопанство, горите се връщат на собствениците им и по-голяма част от тях се изсичат.

Животинският свят в района е представен от елени, сърни, диви свине, зайци, фазани, яребици и катерици. Освен полезния, има и вреден дивеч: вълци, лисици, чакали, срещат се и язовец, белка, дива котка, полска мишка, и др.

През общината преминават реките Черни и Бели Лом, които са потенциален източник за поливане на обработваеми земеделски земи. На границата между селата Баниска и Копривец е изграден най-големият язовир в област Русе - язовир Баниски.

Характерна особеност на община Две могили е красивата и екологически чиста природа, съчетана с богато културно – историческо наследство. Красивите местности и паметници на културата, както и природните забележителности я правят привлекателна за любителите на познавателния туризъм. Тези фактори, заедно с благоприятното местоположение на общината, обуславят развитието на туризъм не само с локално, но и с национално и международно значение.

Община Две могили разполага с 80 ха защитена територия – пещера „Орлова чука", обявена за природна забележителност със Заповед № 2810/10.10.1962 г. на Председателя на Главно управление на горите при Министерски съвет /ДВ бр.56/1963г./

Две могили като селище съществува още от дълбока древност. Първи сведения за него са намерени в преддверието на пещера „Орлова чука" край село Пепелина. Това са каменни и керамични оръдия на труда, датиращи към 4 000 година пр. Христа. Селището има своя средновековна история и се съхранява през турското робство. След Освобождението, благодарение на благоприятното си географско разположение и изграждането на ж.п. линия Русе-София, Две могили се разраства и през 1969 г. е обявен за град.

Въздух

По отношение на атмосферното замърсяване, община Две могили не се причислява към районите, определени като замърсени.

Промишлени производства, които оказват негативно влияние върху атмосферния въздух няма. Единственото замърсяване на въздуха на територията на общината е от битовото отопление през зимния сезон. Това води до изпускане в атмосферата на прах, сажди, серен двуокис.

Води

Речната мрежа на община Две могили, съставена от река Баниски Лом, Черни Лом и Русенски Лом е чиста от техническа гледна точка, тъй като в акваториите им няма работещи предприятия, които да замърсяват речните води. На границата между село Баниска /Община Две могили/ и село Копривец /Община Бяла/ се намира най-големият язовир в област Русе – язовир „Баниски". Той е водосбор от водите на община Попово и община Бяла. Два пъти годишно се прави дезинфекция на резервоарите и водопроводите, а ежемесечно се вземат проби за изследване чистотата на водата. При изследванията не са отчетени негативни резултати. Уточнени са водоизточниците за населените места в общината при бедствено положение.

Отпадъци – Битови отпадъци

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за отпадъците е от съществено значение за правилната оценка на съществуващото състояние и за ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Основен източник на данните за отпадъците е общинска администрация – Две могили, предвид задължението на общинските власти да организират управлението на отпадъците, образувани на тяхна територия, съгласно изискванията на националното законодателство.

Съгласно наличната информация, общото количество отпадъци на територията на община Две могили за периода 2011-2015 г. е 17 925 тона.

Количество на отпадъците по вид за периода 2011-2015 г.

Вид на отпадъците	**Количество /тона/**				
	2011г.	**2012г.**	**2013г.**	**2014г.**	**2015г.**
Битови отпадъци	4231	3608	3180	3340	3354
Строителни отпадъци	43	40	35	45	35
Производствени отпадъци	4	3	4	3	н. д.
ОБЩО	**4278**	**3651**	**3219**	**3388**	**3389**

Източник: Общинска администрация – Две могили,"Черни Лом 2008" ЕООД

Строителни отпадъци

Общото количество отпадъци от строителството и разрушаване на сгради, депонирани на общинското депо за отпадъци за периода 2011-2015 г. е 163 тона (260,8 м^3), по данни на оператора на депото.

Количество на строителните отпадъци за периода 2011-2015 г.

Година	**2011**		**2012**		**2013**		**2014**		**2015**	
	т	**м^3**	**т**	**м^3**	**т**	**м^3**	**т**	**м^3**	**т**	**м^3**
Строителни отпадъци	43	68,8	40	64	35	56	45	72	35	56

Източник: Общинска администрация – Две могили, "Черни Лом 2008" ЕООД

Отпадъците от строителство и разрушаване не се отделят регулярно и няма точни данни за количеството и състава им. В общината не се прилага процедурата за определяне на място за депониране на строителните отпадъци. Няма практика за

разделяне и сортиране на строителните отпадъци и те се депонират смесено с битовите отпадъци.

Към момента на изготвяне на Програмата организираното събиране и транспортиране на отпадъците обхваща 100% от населението на общината.

От 2012 г. събиране и транспортиране на отпадъците на територията на община Две могили се извършва от фирма "Черни Лом 2008" ЕООД, съгласно Договор № 121/13.08.2012 г. с Община Две могили и Допълнителни споразумения: ДС 1/13.08.2015 г. и ДС 2/31.12.2015 г. към същия договор.

Осигурени са съдове за събиране и съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и кошчета.

Съобразно спецификата на всяко отделно населено място, броя жители, тенденцията на застаряващо население по населени места, характер и гъстота на застрояване /разположение на жилищните и обществени сгради, предприятия и търговски обекти/, начин на събиране и периодичност на транспортиране Общината е приела най-рационално разпределение и използване на несменяемите съдове за битови отпадъци от различен тип, по населени места.

Община Две могили разполага с два специализирани автомобила за сметосъбиране и сметоизвозване - един сметосъбиращ камион „МАН" с обем-20 куб.м и един малък „ИВЕКО" – 7 куб.м., които са отдадени под наем на фирма „Черни Лом 2008" ЕООД.

Транспортирането на битовите отпадъци на територията на община Две могили се извършва по предварително изготвен /месечен и тримесечен график/, утвърден от Кмета на Общината. Честотата на обслужване на съдовете е както следва:

За гр. Две могили:

- Контейнери-тип „Бобър"-1.1 куб.м.- 2 пъти седмично;
- Кофи-пластмасови-0.12 куб.м.- 1 път седмично;
- Кошчета-двойни 2 пъти седмично.

За селата:

- Контейнери тип „Бобър"- 1.1 куб.м.-два - три пъти в месеца;
- Кошчета - всяко населено място ги обслужва по собствен график със собствен транспорт.

Утвърдената честота на обслужване и нейното изпълнение осигуряват на населените места на общината функционално сметосъбиране и сметоизвозване.

Нарушаване на графика се допуска през зимния сезон, причинено от лоши зимни условия и при ремонт на обслужващите камиони.

Депото в гр. Две могили е изградено по одобрен проект и пуснато в действие през 1993 година, съгласно протокол за държавно-приемателна комисия от 20.VII.1993 год., разрешение за ползване № 1 от 02.08.1993 г. и Заповед № 82 от 21.09.1993 г. на Кмета на

Община Две могили за закриване на старото сметище и въвеждане в експлоатация на новото сметище в местността „Гърка”.

Забележка: *Морфологичния състав на отпадъците може да се види от таблица № 1 от „Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Две могили 2015-2020 г” приета с Решение № 146/25.03.2016 г. на Общински съвет-Две могили, която е неразделна част от настоящата програма.*

Почви и нарушени терени

На територията на община Две могили, потенциални източници на замърсяване на почвите с тежки метали и нефтени продукти няма, тъй като няма предприятия източници на такива замърсявания. Пестицидите, като основни средства за агрохимична защита на растенията се използват и ще се използват масово за напред.

Основен проблем на населените места е безотговорното депониране на отпадъците от селскостопанските обори, които освен механично замърсяване на каналната мрежа, са и източници на нитратно замърсяване в следствие на процесите на разлагане.

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Гори

Общата площ на горите, собственост на община Две могили е 707,9 ха. В административно отношение горите, собственост на общината попадат в землищата на следните населени места: с. Баниска, с. Батишница, с. Бъзовец, гр. Две могили, с. Могилино, с. Каран Върбовка, с. Кацелово, с. Острица, с. Пепелина, с. Помен, с. Чилнов и с. Широково. В горскостопанско отношение горите са разположени върху част от територията на Държавно горско стопанство „Бяла”-гр. Бяла. Почвите в горските масиви са песъчливо-глинести, рохки, слабо каменливи, но богати на хранителни вещества. По вид на горите площта се разпределя на:

Гори	ха	процент
Гори в земеделски земи	707,9	100
Широколистни гори	363,3	51,3
Иглолистни гори	319,7	45,2
Тополови	13,5	1,9

Защитени видове растения и животни, видове обект на ловен туризъм

На територията на общината има голямо разнообразие на видове растения и животни, главно по поречието на река “Черни Лом”. От животинските видове като обекти на ловен туризъм преобладават главно сърни, зайци, елени, диви прасета и фазани. В последно време поради безотговорното отношение към отстрела на тези видове, популацията им е силно намаляла. Поречието на река “Черни Лом” представлява естествен резерват за различни видове билки - жълт кантарион, подбел, магарешки бодил, великденче и други с ценни биологични качества.

Билки с търговско значение, находища, използване

Основен фактор при определяне значимостта на даден вид лечебно растение за населението на общината е пазарът /търсенето и изкупната цена/. Изхождайки от този факт, като значими могат да се определят следните видове лечебни растения, по начина им на ползване:

№	*Лечебно растение*	*Употребявана част*
1	**2**	**3**
1.	Бъз нисък	Плодове и корени
2.	Шипка	Плодове
3.	Малина	Плодове и листа
4.	Глог	Плодовете, листата и цветовете
5.	Коприва	Листата и коренищата
6.	Смрадлика	Листата
7.	Живовляк	Листа, семена и сок
8.	Мащерка	Цъфтящите надземни части
9.	Жълт кантарион	Надземната част
10.	Червен риган	Цветоносните връхни части
11.	Маточина	Листата и цъфтящите връхни части на стъблото
12.	Равнец	Цвета и надземната част
13.	Липа	Цвета
14.	Акация	Цветовете листата и кората
15.	Черен бъз	Цветовете и корените
16.	Лайка	Цветните кошнички
17.	Репей	Корените
18.	Глухарче	Корените
19.	Върба	Кората
20.	Горска ягода	Плодовете и листата
21.	Змийско мляко	Стръковете
22.	Полска къпина	Листата, корените и плодовете
23.	Полски хвощ	Лятното зелено стъбло
24.	Чубрица	Връхните части
25.	Магданоз	Плодчета, листа и корени
26.	Копър	Плодовете и цъфтящата част
27.	Резене	Зрелите плодове и надземната цъфтяща част
28.	Сминдух	Цвят и надземна част
29.	Подбел	Листата и цветните кошнички

Не по-малко значими са и останалите видове, които не предизвикват голям интерес сред билкозаготвителите, но се срещат доста често на територията на общината.

Най-често срещаните лечебни растения намиращи се по поречието на реките "Черни Лом" и "Баниски Лом" са: коприва, дива мента, камшик, змийско мляко, дяволска уста, детелина, медицинска ружа, бял и чер оман, пеперика, репей, черен глог, черен бъз.

В горите и около тях най-широко разпространение намират: сребристо - листната липа, бялата акация, бялата върба, орех, трепетлика. Срещат се в почти всички гори и се събират за листа, цвят, кори и плодове. Във вид на храсти в покрайнините на горите се срещат: дрян, смрадлика, глог, леска, трънка, черен бъз, люляк, шипка.

По влажните части се срещат живовляк, бъзак, бръшлян, змийско мляко, репей, подбел, лечебен жаблек.

По склонове и скалисти местности се срещат люляк, смрадлика, шипка, риган, магарешки бодил, кокичета.

В обработваемите площи /ниви/, в по-големи количества, във вид на плевели се срещат: татул, поветица, троскот, кускута, великденче, бутрак, кукувича прежда, дива лайка, овчарска торбичка.

По синори и край пътищата – смрадлика, шипка, риган червен, дива лайка, къпини, глог червен, бъз черен, трънка, магарешки бодил, пелини, равнец.

В горите, във вид на тревисти лечебни растения се срещат – маточина, коприва, мехунка, мащерка, живовляк, бъзак. В липовите гори на селата Батишница, Баниска и Бъзовец се наблюдават концентрирани находища на кокиче. В по-малки количества, на петна се срещат минзухар, кукуряк и пролетен синчец.

Таблица систематизираща данните от направените проучвания:

№	*Вид*	*Местобитание*	*Срещаемост*	*Добив*
1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*
1.	Бъз нисък	Край, селища пътища, храсти	На петна	За лични, промишлени нужди
2.	Шипка	Редки гори, по тревисти склонове, синори, равнини	На петна	За лични и промишлени нужди
3	Босилек	В населени места, дворове	На петна	За лични нужди
4	Овчарска торбичка	По тревисти места, пасища, ливади	На петна и масиви	За промишлени нужди
5	Коприва	Дерета, ливади, пасища	На петна	За лични, промишлени нужди
	Смрадлика	Гори, сухи и каменисти	На петна	За лични нужди

6		места		
7	Живовляк	Поляни, ливади, покрай, реки	По единично и на петна	За лични, промишлени нужди
8	Мащерка	Тревисти места, ливади и равнини	По единично и на петна	За лични нужди
9	Жълт кантарион	По тревисти места, по нивите	По единично и на петна	За лични, промишлени нужди
10	Червен риган	Сухи тревисти и каменисти места	По единично и на петна	За лични, промишлени нужди
11	Маточина	По тревисти и каменисти места, гори, реки, по дворове и градини	По единично и на петна	За лични, промишлени нужди
12	Равнец	По тревисти места, край пътища, ливади	На петна и разпръснато	За лични нужди
13	Липа	Гори, населени места	В масиви и по единично	За лични, промишлени нужди
14	Акация	Гори, край пътища	В масиви и по единично	За лични, промишлени нужди
15	Черен бъз	Покрай реки, храсталаци и населени места	По единично и на петна	За лични, промишлени нужди
16	Лайка	Пасища, ливади, поляни, синори, край пътища, в населени места	На петна	За лични, промишлени нужди
17	Репеи	Влажни места, гори, поляни, около населени места	По единично и на петна	За лични нужди
18	Глухарче	По песъчливи места, пасища, ливади, синори, край пътища, по зелени площи	Разпръснато	За лични нужди
19	Върба	По поречието на реките	По единично	За лични нужди
20	Горска ягода	Гори, поляни, храсталаци	Разпръснато	За лични нужди

21	Чубрица	Из градините в населените места	На петна	За лични нужди
22	Магданоз	Из градините в населените места	На петна	За лични нужди
23	Копър	Из градините в населените места	На петна	За лични нужди
24	Сминдух	Из градините в населените места	На петна	За лични нужди
25	Подбел	По влажни места, по поречието на реките, насипи	Разпръснато	За лични нужди

Посочените в таблицата данни /местообитание, срещаемост и добив/ не са с постоянен характер. Във времето лечебните растения сменят естествените си местообитания и променят количествата си. Като основна причина за тези промени е влиянието на човешкия фактор, като лесовъдските мероприятия и извършваните сечи в горските насаждения, почиствания и корекции на речните корита, събирането на лечебни растения за лични и промишлени нужди и др.

Защитени територии

По отношение на изискванията на Закона за биологичното разнообразие /ДВ, бр. 77/2002 г., изм. и доп. ДВ, бр. 101/2015 г./, в териториалния обхват на община Две могили, част от землищата на селата Кацелово, Острица, Пепелина, Чилнов и Широково попадат едновременно в границите на следните защитени зони от екологичната мрежа на „Натура 2000”:

- **BG0000608 “Ломовете”** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, определена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР и приета с Решение № 122/02.03.2007 г. /ДВ, бр. 21/2007 г./ на Министерски съвет;
- **BG0002025 “Ломовете”** за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-562/05.09.2008 г. на Министъра на околната среда и водите /ДВ, бр. 84/2008 г./ и разширена със Заповед № РД-382/19.04.2016 г. на Министъра на околната среда и водите /ДВ, бр. 50/2013 г./.

В териториалния обхват на община Две могили попада следната защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии /ДВ, бр. 133/1998 г. изм. ДВ, бр. 61/2015 г./:

- **природна забележителност „Орлова чука”** намираща се в землищата на с. Пепелина, община Две могили и с. Табачка, община Иваново, обявена със Заповед № 2810/10.10.1962 г. /ДВ, бр. 56/1963 г./ на Председателя на Главното управление на горите към Министерски съвет, с актуализирана площ и режим на дейностите със Заповед № РД-421/24.06.2009 г. на Министъра на околната среда и водите /ДВ, бр. 63/2009 г./;

Пещера „Орлова чука", както я наричат „Къщата на прилепите" е обитавана от 11 вида прилепи: два вида са в Червената книга /редки/; два вида са уязвими; четири вида потенциално застрашени; два вида не са застрашени; за един вид липсват данни.

Подобряват се условията за достъп на прилепите до пещерата. Разграничават се туристическите трасета, създават се регламенти и режими при посещение на пещерата.

- **защитена местност „Находище на Уехтрицова урока – село Острица"** находяща се в землището на с. Острица, обявена със Заповед № РД-19/11.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите /ДВ, бр. 9/2013 г./.

Шум

На територията на община Две могили няма предприятия и съоръжения създаващи голямо излъчване на шум.

Основни източници на шума в общината са движението на транспортни средства /леки, товарни автомобили и др./, което не е много натоварено, а за гр. Две могили и ж.п. линията, която минава през града.

Зелени площи

Основа на зелената система са озелененните площи, предназначени за широко обществено ползване – паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни паркове и лесопаркове, представляващи публична собственост.

Допълващи зелената система са озелененните площи за ограничено обществено ползване в имотите за жилищни, вилни, обществени и производствени сгради, както и озелененните площи с друго специфично предназначение – гробищни паркове, защитени насаждения и др. В община Две могили има реализирани проекти по Национална кампания „За чиста околна среда" на тема „Обичам природата – и аз участвам" към Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда. Основната идея на проектите бе изграждане на екокът, обособяване на зона за игри и спорт, в която са монтирани уреди за игра на открито – пързалка, въртележка и люлки. Възстановяването на някои от по-големите зелени площи, а именно парка и градините, предоставят възможности на жителите на града да имат на разположение повече места за отдих и развлечения за децата, като това от друга страна оказва и положително влияние върху качеството на живот в общината и опазването на околната среда. Такива зелени пространства създават възможности за социални контакти, спорт и почивка.

Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения

В община Две могили няма източници на радиационни излъчвания и йонизиращи лъчения. Общината е извън активната 40 километрова зона от радиационно облъчване и не попада в други трансгранични радиационни замърсявания.

За постоянното наблюдение за радиационното замърсяване и облъчване се извършва всекидневно наблюдение с рентгенометър от петима служители дежурни по общински съвет по сигурността.

УПРАВЛЕНСКИ

Въз основа на Закона за опазване на околната среда и Закона за местното самоуправление и местната администрация, основната отговорност при разработването на Общинската програма за опазване на околната среда се поема от органите за местно самоуправление. Ангажирането на местната администрация се счита за важна предпоставка за правилното разработване на програмата и поемането на отговорността за нейното изпълнение.

Правата и задълженията на Кмета на Общината са регламентирани от Националното екологично законодателство - чл. 15 от Закона за опазване на околната среда, според който:

Кметовете на общини:

- информират населението за състоянието на околната среда, съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда;
- разработват и контролират заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- организират управлението на отпадъци на територията на общината;
- контролират изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- организират и контролират чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
- определят и оповестяват публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места и контролират изпълнението на техните задължения;
- определят длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- осъществяват правомощията си по специалните Закони в областта на околната среда;
- определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда;

Кмета на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметства и кметските наместници в общината.

Друг Закон свързан с опазването на околната среда е Законът за управление на отпадъците, според който:

- Кмета на общината организира управлението на битовите и строителни отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на ЗУО;

- Кмета на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Кмета на общината отговаря за:

- осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
- изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

- почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО – почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;
- осигуряването на информация на обществеността по всички въпроси и ангажименти, вменени от закона, чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Община Две могили е приела собствен набор от екологични документи в изпълнение на националното законодателство и регионалните наредби, правилници и програми, към момента както следва:

1. Общинска програма за опазване на околната среда и План за действие към нея.
2. Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците и План за действие към нея.
3. Наредба № 3 за поддържане и осигуряване на обществения ред, опазване на собствеността и чистотата на територията на Община Две могили, област Русе.
4. Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Две могили, област Русе.
5. Наредба № 15 за управлението на отпадъците на територията на Община Две могили, област Русе.

В допълнение, ежегодно в срок до 31 март, Кметът е длъжен да представя в РИОСВ – Русе отчет за изпълнение на Общинската програма за опазване на околната среда и Общинската програма за управление на дейностите по управление на отпадъците, като неразделна част от нея.

На територията на Община Две могили, в помощ на Кмета и явявайки се част от Общински съвет – Две могили е създадена и работи постоянна комисия „Предотвратяване и установяване конфликти на интереси, общинска собственост, сигурност, екология и други дейности”.

В Дирекция „Регионално развитие, управление на европейски проекти, устройство на територията и строителство” при Общинска администрация, в областта на екологията в момента работи главен специалист „Екология, транспорт и интеграция на малцинствата” и старши специалист „Чистота”.

Информацията по въпросите на околната среда се получава от компютърна програма с нормативни документи - СИЕЛА.

Общинска администрация – Две могили работи съвместно с РИОСВ – Русе, РЗИ – Русе и РДГ – Русе.

ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Анализът на демографското състояние на община Две могили във всички негови аспекти е важен фактор за оценка на количествените параметри и на качествената характеристика на населението, които под влияние на естествените и социално-икономически процеси се променят непрекъснато. От друга страна, оценката на демографския ресурс е фактор за развитие на икономиката и за планиране на социалната инфраструктура, необходима за обслужване на населението. Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурите на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравноосигурителната и социалната и системата за социална защита.

Общината е от IV функционален тип. Към края на 2012 г. населението наброява 9 047 в това число 4 104 души за град Две могили. От общия брой на населението 4 470 са мъже и 4 577 жени. То представлява 0,12% от населението на страната и 3,91% от населението на област Русе. Гъстотата на населението 26 д/кв. км.

За сравнение, през 2009 г. общият брой на населението на общината е бил 10 479 души, в това число 4 478 души за град Две могили. От общия брой на населението през 2009 г. 5 298 са били мъже и 5 451 жени. Тогава то е представлявало 0,15% от населението на страната и 4,16% от населението на област Русе. Гъстотата на населението през 2009 г. е била 34 д/кв.км.

Тези сравнителни данни показват неблагоприятна тенденция към намаляване броя на жителите на общината, което е обща тенденция за областта, региона и страната като цяло.

Динамика на населението на Община Две могили за периода 2004-2012г., по местоживеене и пол.

Години	Общо			В града			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2004	11 499	5 614	5 885	4 577	2 234	2 343	6 922	3 380	3 542
2005	11 297	5 514	5 783	4 529	2 198	2 331	6 768	3 316	3 452
2006	11 081	5 396	5 685	4 483	2 173	2 310	6 598	3 223	3 376
2007	10 851	5 305	5 546	4 411	2 155	2 256	6 440	3 150	3 290
2008	10 574	5 184	5 390	4 385	2 145	2 240	6 189	3 039	3 150
2009	10 341	5 063	5 278	4 342	2 134	2 208	5 999	2 929	3 070
2010	10 089	4 936	5 153	4 314	2 125	2 189	5 775	2 811	2 964
2011	9 259	4 558	4 701	4 166	2 061	2 105	5 093	2 497	2 596
2012	9 047	4 470	4 577	4 104	2 027	2 077	4 943	2 443	2 500

По данни на НСИ

Тенденции в динамиката на населението на Община Две могили

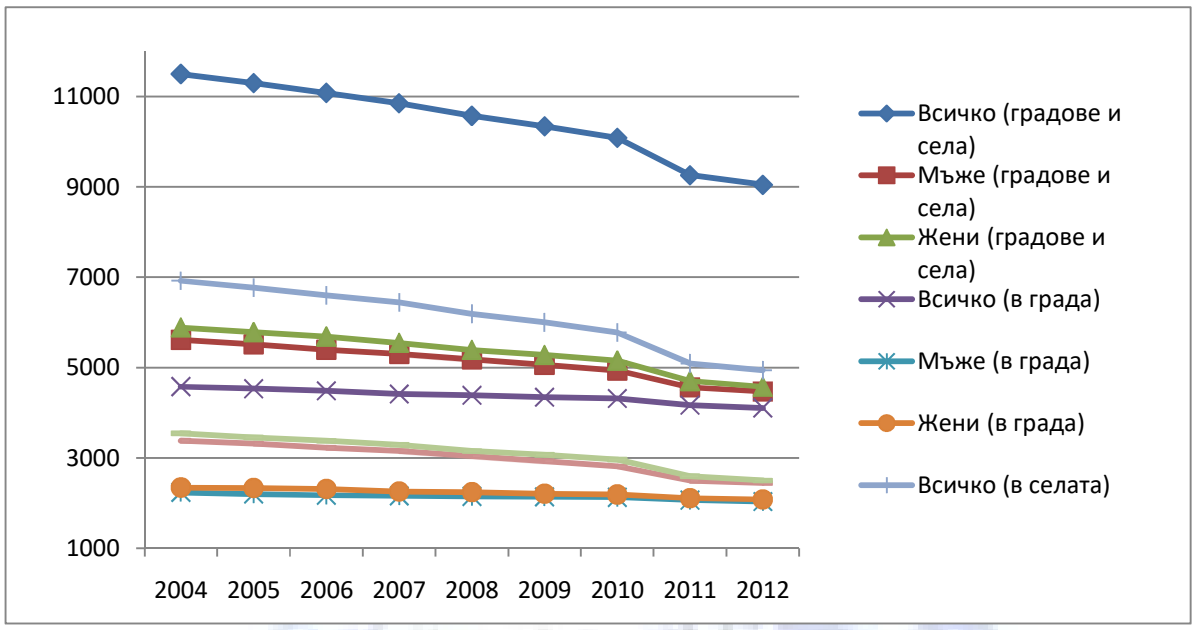

Анализът на естественото движение на населението в Община Две могили за периода 2004 – 2012 г. показва отрицателен естествен прираст, който е една от най-важните причини за намаляване броя на жителите на общината.

Естествено движение на населението на Община Две могили за периода 2004-2012 г.

Години	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2004	100	60	40	209	113	96	-109	-53	-56
2005	83	47	36	242	135	107	-159	-88	-71
2006	80	45	35	231	131	100	-151	-86	-65
2007	84	44	40	206	102	104	-122	-58	-64
2008	93	50	43	217	102	115	-124	-52	-72
2009	78	42	36	190	97	93	-112	-55	-57
2010	88	36	52	194	103	91	-106	-67	-39
2011	83	45	38	229	120	109	-146	-75	-71
2012	60	33	27	200	92	108	-140	-59	-81

По данни на НСИ

Механичният прираст на населението през последните години показва тенденция на превишаване броя на изселените спрямо броя на заселените жители на общината, т.е. той също е отрицателен.

Механичен прираст на населението на Община Две могили за периода 2004-2012г.

Години	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2004	147	61	86	213	96	117	-66	-35	-31
2005	238	110	128	281	122	159	-43	-12	-31
2006	125	46	79	119	78	112	-65	-32	-33
2007	149	66	83	257	99	158	-108	-33	-75
2008	137	55	82	290	124	166	-153	-69	-84
2009	150	61	89	271	127	144	-121	-66	-55
2010	185	78	107	331	138	193	-146	-60	-86
2011	90	43	47	173	84	89	-83	-41	-42
2012	59	21	38	131	50	81	-72	-29	-43

По данни на НСИ

Тенденцията на намаляване на населението се засилва по-чувствително през последните 3-4 години и се дължи на отрицателния естествен и механичен прираст. Във всички села на общината населението с постоянен адрес намалява. Демографските проблеми, характерни за цялата страна, са налице и в община Две могили, а именно: сериозно застаряване на трудоспособното население, отрицателен естествен прираст, вътрешна миграция и емиграция. На фона на бързото намаляване на общия брой на населението в общината, протичащите демографски процеси могат да доведат до обезлюдяване на определени села. Това е сериозен проблем и е необходимо да се предприемат мерки както на общинско, така и на национално ниво за възраждане на българското село и подобряване на условията за живот в него.

Възрастова структура на населението на Община Две могили

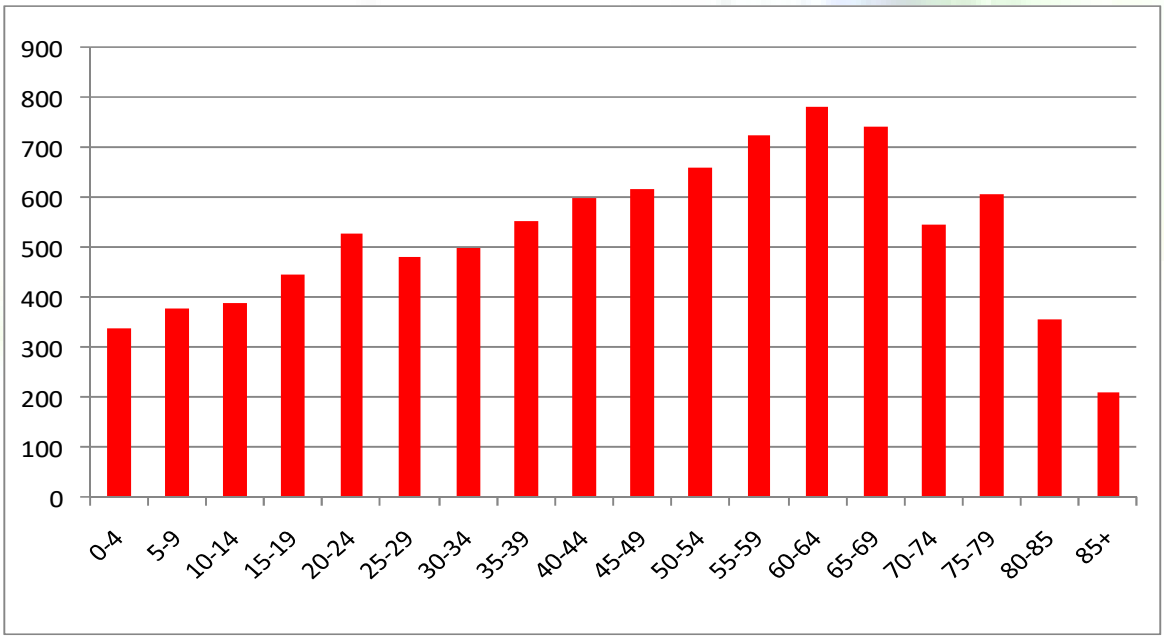

По данни на НСИ

Община Две могили се характеризира със специфична етническа структура. Преобладава населението от българската етническа група. Данните на НСИ за

етническата принадлежност на населението на Община Две могили от последното преброяване на населението през 2011 г., показват следното:

Население на Община Две могили по етнически признак

Общо	В т.ч. - отговорили	Етническа група				
		българска	турска	ромска	Друга	Не се самоопределят
9442	8660	5107	2519	999	19	16

От горната таблица е видно, че икономическото, социалното и културното развитие на Община Две могили през периода 2014 – 2020 г. ще се осъществява в мултикултурна етническа среда, в която българите ще са около половината от населението, като ще е значителен делът на представителите на турското, както и на ромското население, който през последните години се увеличава с по-бързи темпове.

Според данните от *Преброяване 2011*-66.4% от населението на град Две могили е съставено от българската етническа група, 25.2% от отговорилите се самоопределят към турската и 8,1% към ромската етническа група.

Съотношение между етническите групи в Община Две могили

В рамките на изследвания период намалява населението от всички представени етнически групи на територията на община Две могили. С най-бързи темпове намалява населението от ромската етническа общност, което се свързва с трудовата миграция на това население извън България.

Според системата от социално-икономически и демографски показатели на Наредбата за определяне на показателите за обособяване на видовете райони за целенасочено въздействие, обнародвана в ДВ, бр. 64 от 23 юли 2004 г., община Две

могили се определя като изостанал селски район. В област Русе в райони със специфични проблеми и приоритети, попадат и 6-те общини – Борово, Бяла, Две могили, Иваново, Сливо поле и Ценово. Тези общини са с преобладаващ селски начин на живот, специализация в развитието на селското и горско стопанство, характеризират се с ниска степен на развитие на икономическата база, високо равнище на безработица, ниски доходи на населението и обезлюдяване.

АНАЛИЗ НА РЗИ-РУСЕ ЗА ДАННИТЕ ОТ ПРОФИЛАКТИЧНИТЕ ПРЕГЛЕДИ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ 1 ДО 18 ГОДИНИ ОТ РУСЕНСКА ОБЛАСТ.

Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на деца от 1 до 7 години и ученици от 7 до 18 години за област Русе.

При разпределението по класове болести като водещи за диспансеризация се очертават заболявания на дихателната система – 0,62% от прегледаните деца, като от тях са за сметка на астма с преобладаващ алергичен компонент. На второ място с 0,33% се класират болестите на нервната система, като от тях 0,17% със спастична церебрална парализа, 0,14% деца са с епилепсия и 0,02% с Grand mal припадъци. На трето място с 0,18% са болести на ендокринната система, разстройства на храненето и обмяната на веществата. Следват вродени аномалии и деформации, болести на кръвта и кръвотворните органи, болести на окото и придатъците му, новообразувания и др.

За учениците на възраст от 7 до 18 години първо място по численост заемат болестите на нервната система с 0,43% от прегледаните, от тях 0,13% са диспансеризирани с диагноза епилепсия, 0,17% за сметка на детска церебрална парализа. На второ място са болестите на дихателната система – при 0,32% от учениците с профилактични прегледи, като 0,28% са с астма с преобладаващ алергичен компонент. Трети по численост са психичните и поведенчески разстройства – 0,13% от обхванатите с профилактичен преглед, като от тях 0,09% са с генерализирани разстройства в развитието. Следват: 0,11% с болести на органите на кръвообръщението, 0,08% с болести на ендокринната система, разстройство на храненето и на обмяната на веществата, 0,06% с болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан, 0,05% с болести на окото и придатъците му, 0,05% с вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации, 0,04% с болести на кръвта и кръвотворните органи. Следват: болести на храносмилателната система злокачествени новообразувания и др.

Наличните данни за регистрираните заболявания при профилактичните прегледи дават възможност да се анализира здравословното състояние на учениците по възрастов показател, съответно за първи, седми и десети клас. Изборът на точно тези възрастови групи е свързан с факта, че това са преходни периоди в развитието на учениците – физическо и психическо.

Един от съществените фактори, оказващ негативно влияние върху здравословното състояние на децата и учениците е, че те се обслужват от общопрактикуващи лекари с ниска педиатрична квалификация, особено в по-малките населени места. Едновременно с това е затруднен и достъпът до специализирана

извънболнична педиатрична помощ, поради което много от родителите са принудени да осигуряват такава за децата си срещу заплащане.

Анализът на причините за временното и трайно боледуване на децата и учениците от Русенски регион, с оглед подобряване здравния статус на подрастващите, налага необходимостта от работа в няколко насоки:

- Медицинските специалисти, обслужващи здравните кабинети в детски заведения и училища, по подходящ начин да информират родителите за необходимостта от провеждането на годишните профилактични прегледи;
- Подобряване на координацията между медицинските специалисти, обслужващи учебните заведения и преподавателите по физическо възпитание;
- След изготвяне на анализа на здравословното състояние на децата и учениците, медицинските специалисти да запознават с резултатите ръководството на детското/учебното заведение и родителите;
- Осигуряване на здравословно и пълноценно хранене на подрастващите;
- Подобряване на материалната база в детските и учебни заведения;
- Достатъчно закаляване и физическо натоварване на децата от всички възрастови групи за осигуряване на правилно физическо развитие и укрепване на тяхното здраве;
- Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата, съгласно чл. 120 от Закона за здравето да осъществяват строг контрол в бюфетите и столовете за изпълнение изискванията на Наредба № 37 за здравословното хранене на учениците на Министерство на здравеопазването /обн. ДВ бр. 63/2009г./;
- Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата да осъществяват контрол при работа на учениците с персонални компютри, съгласно Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците на Министерство на здравеопазването /обн. ДВ бр. 46/1994г./.

SWOT анализ

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите „силни" и „слаби страни". Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на „възможности" и „заплахи".

Възможности **–** представляват най-благоприятните елементи на външната среда за общината, организацията или бизнеса. Това са благоприятни за общината потенции, от които тя се възползва или би могла да се възползва.

Заплахи – те са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за общината. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото /желаното/ състояние на общината.

Силни страни – ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на общината.

Слаби страни – представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината.

SWOT анализът представлява анализ на силните страни на община Две могили, възможностите да се възползваме от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолеем или сведем до минимум, външните възможности /перспективи/ за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира Общината в бъдеще.

Целта на този анализ е да се оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в региона на община Две могили са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие, чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение.

Благодарение на него получените резултати от „анализа на средата" могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели, които ще преследва община Две могили през следващите години.

АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ

Силни страни	***Слаби страни***
➢ Добро географско разположение, съхранена околна среда; ➢ Наличие на защитени територии, богато биоразнообразие и културно-историческо наследство като, като предпоставка за развитието на алтернативни форми на туризъм; ➢ Липса на значими замърсители; ➢ Благоприятни климатични условия за развитие на селско стопанство; ➢ Незамърсени с химически вещества почви и добро качество на атмосферния въздух; ➢ Административен капацитет и опит в разработването на проекти.	➢ Слаба екологична култура; ➢ Недостатъчно ефективна система за управление на отпадъците и разделното им събиране и рециклиране; ➢ Липса на собствени финансови средства за съфинансиране на големи екологични проекти; ➢ Липса на канализация.

Възможности	***Заплахи***
➢ Запазване доброто състояние на околната среда с цел развитие на общината като туристическа дестинация; ➢ Сътрудничество с местни, регионални и национални структури в сферата на опазването на околната среда; ➢ Използване на финансови ресурси от национални и европейски програми за финансиране на инфраструктурни и екологични проекти; ➢ Въвличане на обществеността при решаване на проблеми, свързани с опазването на околната среда.	➢ Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и пораждане на ресурсни проблеми; ➢ Липса на собствени финансови средства за екологични проекти; ➢ Ниска покупателна способност на населението, водеща до трудна реализация на селскостопанската продукция от екологосъобразно земеделие; ➢ Нарастването на енергийните нужди може да доведе до неекологосъобразни решения; ➢ Задълбочаване на демографските проблеми.

ВИЗИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ

Съгласно разработените изисквания на Министерство на околната среда и водите, визията на една община в областта на околната среда е реалната мечта на хората за състоянието на околната среда, определена въз основа на съществуващите условия и стремежа им за постигане на желанията, чрез използване на наличните ресурси. Визията е консолидирано, обобщена представа, желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. На тази основа е формулирана и ***ВИЗИЯТА НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ***:

„Да превърнем Община Две могили от изостанал селски район в развиващ се район с добри икономически, социални и екологични условия в населените места, с оптимална среда за развитие на бизнеса и за пълноценна реализация на човешкия фактор".

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Гененерална стратегическа цел

След избора на визия на община Две могили, се формулират целите, които населението и общинското ръководство смятат за определящо и с чието изпълнение ще се реализират очакванията на хората за едно по-добро бъдеще на общината.

Генералната стратегическа цел може да се формулира по следния начин:

„Поддържане и подобряване качеството на живот на населението на общината, чрез осигуряване на благоприятна околна среда, чрез устойчиво управление на околната среда."

Специфични стратегически цели и приоритети

Стратегическата цел на Община Две могили в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките й компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението. За постигане на генералната стратегическа цел на Общинската

програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели:

Специфична цел № 1: Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците в община Две могили.

Целта е осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Мярка 1.1. Оптимизиране на общинската схема за управление на отпадъците /транспорт, събиране, рециклиране и оползотворяване/.

Мярка 1.2. Подобряване на контрола на дейностите по управление на отпадъците и предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища.

Специфична цел № 2: Опазване и управление на биологичното разнообразие в община Две могили.

Мярка 2.1. Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие в общината.

Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху биологичното разнообразие в общината.

Мярка 2.2. Устойчиво управление на защитените територии и зони по „Натура 2000" в община Две могили.

Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Две могили. Устройване и социализиране на защитените територии и зони по „Натура 2000", като част от природозащитните и информационни центрове на общината.

Специфична цел № 3: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население.

Мярка 3.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в общинската администрация.

Мярка 3.2. Подобряване на информационната обезпеченост за управление на околната среда в община Две могили.

Създаване на работещ механизъм за обмен на информация, сред заинтересованите институции и организации работещи в сферата на околната среда. Осигуряване на публичен достъп до информация, относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ, чрез интернет платформа.

Мярка 3.3. Информиране на населението на община Две могили, относно опазването на околната среда.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на община Две могили представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базиращи за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите заложени в настоящата програма само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в община Две могили.

Целите са формулирани като са взети предвид националните цели в сферата на околната среда и предоставят основата за формулиране и осъществяване на пакет от последователни задачи и действия, представени детайлно в следващия „План за действие от програмата".

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА 2015 – 2020 г.

Цели	Мярка	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране
1. Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците в община Две могили	1.1. Оптимизиране на общинската схема за управление на отпадъците.	1.1.1. Дооборудване на системата за организирано сметосъбиране с нова техника и съдове за отпадъци	Община Две могили, РСУО Янтра Лом-2008	2015-2020	Общински бюджет, ПУДООС
		1.1.2. Създаване на организация за събиране и обезвреждане на масово разпространени опасни отпадъци /батерии, луминисцентни лампи и др./	Община Две могили, Организации по оползотворяване	2015-2020	-----
		1.1.3. Въвеждане на разделно събиране на биоразградими отпадъци и изграждане на инфраструктура за компостирането им.	Община Две могили	2015-2020	ОП „Околна среда 2014-2020”, ПУДООС, Общински бюджет
	1.2. Подобряване контрола на дейностите по управление на отпадъците и предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища.	1.2.1. Подобряване на контрола по прилагането на законодателството, относно изоставянето, нерегламентираното изхвърляне и изгаряне и/или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците, както и за предотвратяване на нови замърсявания–налагане на адекватни санкции.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет, приходи от санкции

Цели	Мярка	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране
2. Опазване и управление на биологичното разнообразие в община Две могили	2.1. Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие в общината.	2.1.1. Изследване на биологичното разнообразие в земите и горите и конкретни мерки за опазването му.	Община Две могили, РИОСВ, РДГ	2015-2020	Общински бюджет, ОПОС
		2.1.2. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината.	Община Две могили, РИОСВ	2015-2020	Общински бюджет, ОПОС
	2.2. Устойчиво управление на защитените територии и зони по Натура 2000 в община Две могили.	2.2.1. Поддържана туристическа инфраструктура с цел удовлетворяване желанията на посетителите.	Община Две могили, РИОСВ	2015-2020	Общински бюджет, ПУДООС, ОПОС
		2.2.2. Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Две могили. Устройване и социализиране на защитените територии и зони по Натура 2000, като част от природозащитните и информационни центрове на общината.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет
	2.3. Въвеждане и подобряване на превантивни дейности за намаляване на опасността от горски пожари на територията на общината.	2.3.1. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет

Цели	Мярка	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране
3. Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население.	3.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в общинската администрация.	3.1.1. Обучение на специалисти за разработване на планове и програми в областта на агроекологични схеми.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет
		3.1.2. Изграждане на общински капацитет за прилагане на екологичното законодателство, за разработване и управление на екологични инфраструктурни проекти.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет
	3.2. Подобряване на информационната обезпеченост за управление на околната среда в община Две могили.	3.2.1. Провеждане на тематични форуми и анкети по проблемите на околната среда.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет
		3.2.2. Информиране на населението на община Две могили, относно опазването на околната среда.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет
	3.3. Създаване на раздел в сайта на общината, предоставящ актуална информация за компонентите на околната среда и дейностите на общината.	3.3.1. Повишаване на екологичното съзнание за намаляване на отпадъците и разделното им събиране.	Община Две могили	2015-2020	Общински бюджет

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

За установяване на степента на изпълнение на целите на Общинската програма за опазване на околната среда се предвижда система за наблюдение и оценка, която ще работи при условията на:

- Използване на показатели за наблюдение и оценка.
- Съответствие с принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност.

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи и спазени ли са основните принципи. В случай, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

За наблюдение и оценка на изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда, координиращ орган е РИОСВ.

МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2015-2020 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице.

Контролът, като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинска администрация и за формулиране на правилни управленски решения, във връзка с изпълнение на тази политика.

Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Реализирането на Програмата за опазване на околната среда на община Две могили е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външната среда.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Очевидно е, че не е възможно да се предскажат с високо ниво на достоверност всички промени, които биха настъпили към хоризонта на изпълнението на стратегическите цели и конкретните дейности в програмата. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия.

Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда /визия, цели, приоритети и мерки в плана/, имат за цел да дадат преди всичко перспективи и насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени. В този смисъл партньорството между общинските власти, областната администрация, държавата, бизнес субектите и всички заинтересовани лица и институции ще гарантира изпълнението на по-голям обем от планираните мерки и дейности.